

Od Triglava do Vardarja

VELIKA PROIZVAJALKA MINERALNIH VOD – Kot so ugotovili na 30. kongresu evropskega združenja proizvajalcev naravnih mineralnih vod, je pridobivanje le-teh lani naraslo za 6,4 odstotka. Največ mineralne vode pridobijo v Franciji (3,3 milijona litrov na leto), Jugoslavija pa je s 532 tisoči litrov načrpane mineralne vode na četrtem mestu. Največ mineralne vode porabijo v Franciji (55 litrov na prebivalca), medtem ko je Jugoslavija s 23,5 litra popite vode na prebivalca precej spodaj na svetovni lestvici. Pač pa smo v Sloveniji po tej strani v samem svetovnem vrhu, kajti v povprečju vsak Slovenec na leto popije nič manj kot 53 litrov te zdravilne tekočine.

★ ★ ★

MANJŠA PORABA BENCINA V SLOVENIJI – V letošnjih štirih mesecih so pri Petrolu prodali za 23 odstotkov manj bencina, v aprilu pa celo za 26 odstotkov manj kot lani v istem času. V istem obdobju so prodali za dva odstotka več dizelskega goriva, medtem ko je bila prodaja le-tega samo v aprilu za šest odstotkov manjša kot lani. Pri Petrolu menijo, da so manj dizelskega goriva prodali zato, ker so pozimi nekateri uporabljali to gorivo za ogrevanje, aprila pa niso več kurili in je bila prodaja manjša. Hkrati dodajajo, da se je prodaja bencina verjetno zmanjšala tudi zaradi nedavne 30-odstotne podražitve.

★ ★ ★

SLOVENSKI IZVOZ ZAOSTAJA ZA NAČRTI – Slovensko gospodarstvo je nekako do 19. maja povečalo blagovni izvoz za pet odstotkov, in sicer na konvertibilno območje za 14 odstotkov, medtem ko se je izvoz na klirinško območje zmanjšal za 18 odstotkov. Skupen slovenski izvoz (torej tudi negospodarski) je bil do tega datuma večji za tri odstotke v primerjavi z istim obdobjem lani, vendar to pomeni, da smo v republiki za 13 odstotkov zaostajali za načrti. Za normalno proizvodnjo, predvsem pa za dokaj redno oskrbo, je morda pomemben tudi podatek, da je bil blagovni uvoz do tega časa za osem odstotkov manjši v primerjavi z lanskim.

★ ★ ★

DRAGI FUNKCIONARJI »NA VOLJO« – Kot je ugotovil zvezni pravobranilec samoupravljanja, je bilo lani v federaciji 28 funkcionarjev, ki niso imeli pravega dela in so bili za to »na voljo«. Ker so čakali na novo funkcijo, so dobivali enake osebne dohodke kot v času, ko so opravljali delo. V zveznih organih in organizacijah pa so našli še 23 ljudi, ki so uživali podoben status, čeprav so njihova delovna mesta ukinili. Bolj pomembno in skrb zbujajoče je to, da nekateri izmed teh funkcionarjev čakajo na novo delovno dolžnost za šest, sedem ali pa celo deset let. Lani so za plače oziroma nadomestila tem ljudem v federaciji porabili nekaj več kot 24 milijonov dinarjev.

★ ★ ★

STROŽJA MERILA ZA ZDRAVLJENJE V TUJINI – V prihodnje naj bi se za zdravljenje v tujini odločali na podlagi bolj pretehtanih in utemeljenih mnenj, saj drugače prihaja do malverzacij. Kot so menili na seji sekretarjev vseh republiških in pokrajinskih zdravstvenih skupnosti, bodo z nekaterimi klinikami v tujini sklenili pogodbe, te pa bodo zajemale vse bistvene postavke zdravljenja. Po novem, so menili na seji, na zdravljenje v tujino tudi ne bi bilo več mogoče prek delovnih organizacij.

★ ★ ★

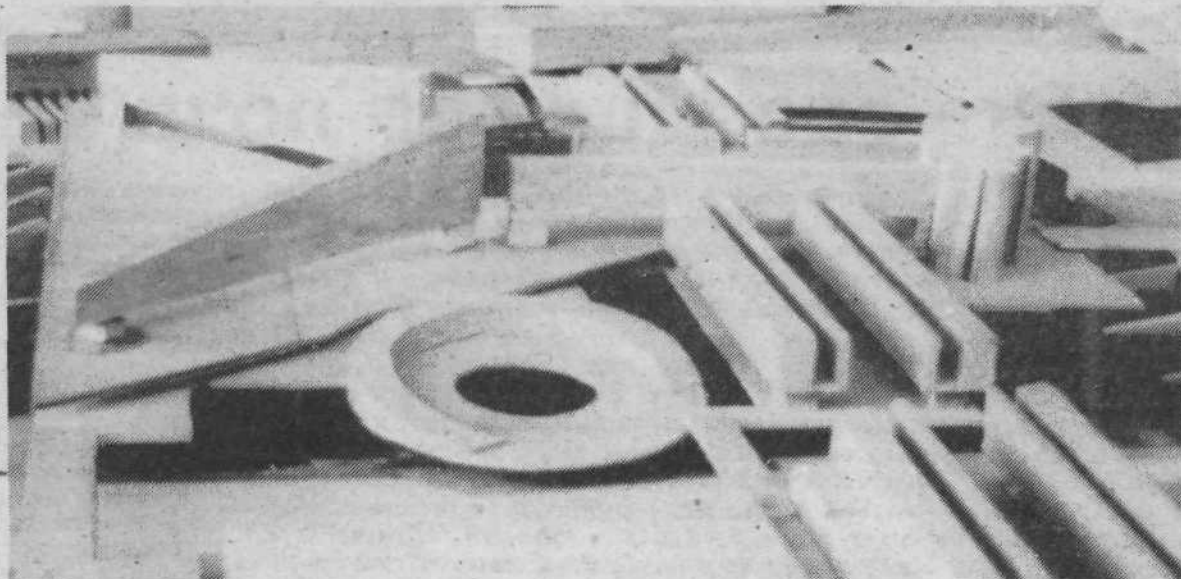
UVOZ NAFTE JE BIL LANI MANJŠI – Kot ugotavlja zvezna statistika, je Jugoslavija lani uvozila približno 8,5 milijona ton nafte, kar pomeni, da je bil uvoz najmanjši po letu 1976. Uvoz surove nafte se tako zmanjšuje že štiri leta, torej od leta 1979, ko smo uvozili dosedaj največ nafte – 12 milijonov ton. Jugoslavija je morala lani odšteti za uvoz nafte nekaj več kot 90 milijard dinarjev ali 16 odstotkov celotnega blagovnega uvoza. Največ nafte kupujemo v Iraku in Sovjetski zvezi, vse bolj pa ostaja zaradi težav pri zbiranju konvertibilnih deviz pomemben nakup nafte v Sovjetski zvezi, kar dokazuje podatek, da je Jugoslavija leta 1981 iz te države uvozila polovico vse nafte. Sicer pa se je uvoz nafte iz Iraka v zadnjem obdobju zmanjšal za nekako 60 odstotkov.

★ ★ ★

BOLJŠI ODKUP MLEKA – V prvih štirih letošnjih mesecih so slovenske mlekarne odkupile in predelale za 4,6 odstotka več mleka kot lani v tem času. Zanimivo je, da se tudi maja povečuje odkup mleka, kar pomeni, da bodo mlekarne odkupile za sedem odstotkov več mleka kot v istem mesecu lani. V absolutnih številkah to pomeni, da so v Sloveniji aprila odkupili nekaj več kot 26 milijonov litrov, medtem ko je znašal odkup aprila lani nekaj več kot 24 milijonov litrov mleka.

★ ★ ★

KAVA, KAVA... – Kot ugotavlja zvezni zavod za statistiko, je Jugoslavija lani uvozila približno 24 tisoč ton kave, kar je nekako za polovico manj kot leto poprej. Največ kave smo uvozili leta 1979, in sicer 58 tisoč ton. Lani je bilo treba za kavo odšteti 2,8 milijarde dinarjev, kar znaša približno pol odstotka celotnega blagovnega uvoza. Vsekakor je zanimiv tudi podatek, da bi Jugoslovani lani, če bi popili vso kavo, ki je na trg prišla po redni poti, popili le toliko, kolikor smo je uvozili leta 1966!

Del makete nove potniške postaje v Ljubljani

(Foto: V. Komac)

SEKCIJA O POTNIŠKI POSTAJI

Prometno vozlišče - vroča tema

Sredi maja je bila v prostorih Magistrata zaključena javna razgrnitev zazidalnega načrta za potniško postajo Ljubljana, hkrati pa se je na svoji 1. seji sestala tudi sekcija za obravnavo tega zazidalnega načrta, ki jo je sklicalo predsedstvo OK SZDL Ljubljana Center. Bila je zelo dobro obiskana sekcija, izredno zavzeta in živahna razprava pa je trajala dobre 4 ure. Urejanje ljubljanskega prometnega vozlišča je očitno še vedno zelo vroča tema, nabita z mnogimi starimi zamerami in številnimi koncepti njenega reševanja.

Kot ena izmed poglavitnih tez v bogati razpravi in tudi kot alternativni predlog predloženemu konceptu reševanja problematike potniške postaje v Ljubljani so se ponovno pojavile zamisli o poglobitvi železnice na prehodu skozi mesto. Predstavniki projektne sveta so v argumentiranih odgovorih nanje navajali zlasti velika finančna sredstva, ki bi bila potrebna za tak poseg in bi jih naša skupnost tudi v daljšem obdobju

težko zbrala. Poglobitev železnice obenem ne omogoča možnosti faznega reševanja obstoječe problematike, zlasti pa za daljši čas odloži pričetek del za zgraditev nove avtobusne postaje, ki pa je po mnenju večine udeležencev potrebna čimprej.

Med številnimi pripombami, ki so bile na sekciji podane, posebej izstopa opozorilo krajanov KS Kolodvor, da se je potrebno ob

urejanju ljubljanske potniške postaje lotiti tudi celovite ureditve prostorske problematike krajevnih skupnosti, ki neposredno mejijo na postajno območje. Njihovim velikim težavam s pregostim prometom, neprenehoma zaparkiranimi pločniki in zelenicami ter nasploh zelo slabimi življenjskimi in delovnimi razmerami je potrebno prisluhniti pozorneje kot doslej.

V zaključku 1. seje sekcije so udeleženci podprli koncept rešitve potniške postaje, ki je bil predstavljen v obravnavanem zazidalnem načrtu. Hkrati pa so opozorili, da morajo pristojni upravni organi pred začetkom delegatske razprave v okviru predvidenega postopka za sprejemanje zazidalnega načrta do vseh v razpravi podanih pobud zavzeti stvarna in argumentirana stališča.

A. B.

PRENOVA NAJ NE POZABI NA JAVNE POVRŠINE

Tudi Stara Ljubljana bo zelena

Aprila in maja sta se ob pripravah na sekcijo o vprašanju urejanja okoli Stare Ljubljane in otvoritvi boljšega trga v krajevni skupnosti Stara Ljubljana sestali Komisija za urbanizem, komunalne zadeve in varovanje okolja in svet KS. Vabilu so se odzvali tudi predstavniki regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Ljubljane in republiškega restavratorskega centra.

Razprava je zajela tudi opozorila, da pri prenovi Stare Ljubljane ne smemo pozabiti na urejanje javnih, poljavnih in hišnih prostih površin (dvorišč). Dogovorili smo se, da skupaj s strokovnimi službami izdelamo program obnavljanja rastišč in opremljanja prostora z zelenjem v okviru KS; pripravili bomo strokovno pomoč hišnim svetom za urejanje dvorišč in zelenice ter zagotovili učinkovit način organiziranja in vzdrževanja teh površin.

Prekinjeno tradicijo pri vzdrževanju zelenja želimo

v krajevni skupnosti obuditi in tudi za sosednje KS organizirati vrtnarsko-redarsko službo. V skladu z nalogami TOZD Rast bomo napravili vse, da bo Stara Ljubljana obdržala obnovljene nasade in mestno zelenje.

Nadoknaditi želimo, kar smo zamudili ob prenovitvi objektov. Vsaj nekaj promilov od sredstev za obnovo hiš naj bi namenili za obnovo rastišč, posaditev novih dreves in grmov. Stanovalcem bomo pomagali pri izbiri okenskega evetja. Prednost bo imela hortikulturna ureditev na Osojah, obnova prostih površin dvorišč Mestni trg 17, Gornji trg 7 in 9, urejanje zelenice ob Cankarjevem nabrežju ter predvidena oprema na Ribjem in Gornjem trgu.

Povečati želimo obseg mestnega zelenja in »pokriti« tudi kakšno neobnovljeno pročelje in pokazati, da si krajin in občani Ljubljane lahko oblikujemo prijetno okolje.

Zmajski most bo lepši

Ko so pred približno sto leti ljubljanski mestni očetje sklenili zožiti strugo Ljubljanice, so ugotovili, da bodo najprej morali podreti leseni Mesarski most. To pa je hkrati tudi pomenilo, da bodo morali postaviti novega. Blizu dvajset let so se pregovarjali, kakšen naj bi bil ta novi most. K so delovanju so povabili najbolj znane evropske strokovnjake, vendar jim tudi to ni pomagalo, da bi novi most slovesno otvorili ob 40-letnici vladavine cesarja Franca Jožefa.

Ko so se končno odločili, da bodo sezidali železobetonski most, so ga začeli graditi leta 1900, končan pa je bil leto dni pozneje.

Prve kočije in koleslji so zapeljali čez Zmajski most 4. oktobra 1901, ko so praznovali 60-letnico vladanja cesarja Franca Jožefa. Znano je, da je dobil most ime po štirih zmajih, ki ga stražijo na vsakem koncu ograje. Tudi zaradi zmajev je bilo nekaj razprtij, saj so Ljubljančani sprva menili, da so predragi. Zamisel o kamnitih piramidah pa jim prav tako ni ugajala, tako da so končno vendarle zmagali zmaji.

Vse od otvoritve leta 1901 dalje ni mostu obnavljal nihče. Sem ter tja so lepo barvali stebre, na katerih stojijo svetilke, pred leti pa še obnovili cestišče. Ni torej čudno, da je most že precej obrabljen,

predvsem je močno načeto pročelje. Okraski so razpadli, ponekod so že čisto razjedeni.

Komunalna skupnost Centra si že tja od leta 1967 prizadeva, da bi most obnovili. Letos se jim bo končno posrečilo. Najprej bodo delavci Hoje postavili zidarske odre. Restavratorska dela bo opravil Restavratorski center SR Slovenije, delo pa bo nadzoroval Investicijski zavod za obnovo Trga revolucije.

Za obnovo mostu bo komunalna skupnost Centra odštela 13 milijonov dinarjev. Od tega stane dobava, namestitev in odstranjevanje odrov blizu 3 milijone dinarjev, obnova pročelja, mostne ograje in drugih elementov 8.900.000 dinarjev, preizkus nosilnosti pa 2.050.000 dinarjev. M. K.